

Bogen er smukt udstyret og egner til en velkommen Julegave for Kvinder.

Johanne Meyer.

Theologien og Kvindesagen.

Af

S. N. Mouritsen.

Nogen rigtig god Forstaaelse mellem Theologien og Kvindesagen er vi endnu ikke naaet til, derom vidner nogle Artikler i »Dansk Kirketidende«. Med Bibelen saa at sige i begge Hænder slaar Forfatteren (P. N. Petersen) til Kvindesagen. Overraskende er det at træffe et saa snævert Syn indenfor den grundtvigske Kreds, som det man lærer at kende gennem disse Artikler. At gennemgaa dem her i deres Helhed vilde blive for vidtloftig en Historie, da de er temmelig lange; kun en og anden mærkelig Udtalelse, vidnende om, hvorledes Theologien kan forblinde ellers forstandige Folk, skal drages frem.

Forfatteren gaar grundigt til Værks, søger tilbage til Tiden for Syndefaldet og kommer meget hurtig og let til det Resultat, at »ogsaa i den ufaldne Slægt vilde der have været et: over og under,« og selvfølgelig er det Manden, der vilde have været den overordnede.

Hvoraf Hr. Petersen véd dette saa sikkert, er nu ikke godt at vide. Mindre Theologer vil sikkert finde, at han dér er kommen lovlig langt ind paa Gætningens Omraade, og at et mindre bestemt Svar derfor havde været paa sin Plads. Tænker man paa selve Skabelsen, fristes man meget til at svare Forfatteren paa holbergsk Manér: Kvinden forholder sig til Manden som destilleret Spiritus til almindelig Kornbrændevin. Vil man tage Sagen mere alvorligt og mindes, hvordan Manden og Hustruen skal blive til »et Kød«, saa bliver der ikke videre god Plads til et: »over og under«, men vil man endelig kræve en Forrang for Manden, saa er der Grund til at mindes Ordet: »Den første blandt Eder være de andres Træl«, som sikkert ogsaa maa gælde i dette Forhold.

Kvinden er *herskelysten*, mener Forfatteren. Hun førte an ved Syndefaldet, nærmest som Udslag af denne Lyst. »Til hendes Herskelyst sigtes der sikkerlig med Ordene: din Attraa vil være til din Mand.« Netop derfor »siger saa Herren — du skal ikke føre men følge, ikke byde over Manden men lyde: han skal være din Herre!«

Hvorfra har dog Hr. Petersen denne Viden om Evas Herskelyst? Af hvilken Kilde har han øst? Bibelens Fortælling véd intet om Evas Herskelyst men nævner helt andre Grunde til hendes Handlemaade. Dette skal vi imidlertid ikke opholde os ved. Af større Interesse er den »Ægteskabets Lov¹⁾ i Syndens Verden«, som Hr. P. paastaar, at Herren har udtalt med Ordene til Kvinden og Manden, indeholdende den Sætning: »*Han skal herske over dig*«. Artikel II i »Dansk

Kirketidende« begynder med følgende Vidneførsel for den nævnte Paastand: »At Manden er *Herre*¹⁾ i det indbyrdes Forhold imellem Mand og Kvinde, ikke som noget, han har tiltvunget sig, men i Kraft af *Guds egen Ordning*¹⁾, det hævder ogsaa Apostlerne Peter og Paulus,« og saa kommer der en Række Henvisninger til Steder i nævnte Apostlers Breve, som vi dog ikke kan indlade os paa; alle véd, hvad de gaar ud paa, nemlig, at Manden er Kvindens Hoved og Herre. Under Vidneførelsen kulminerer Hr. P. i følgende Ord: »Kristus er ogsaa Kvindens Hoved, *skont hun maa stundom som hvile sit Blik paa sin Mand som en Mellemstation, naar hun lofter det op til Kristus*«¹⁾

Er dette rigtig, at Herren med sine Ord til Menneskene efter Faldet har udtalt Ægteskabets Lov, at det er i Følge »Guds egen Ordning«, at Manden hersker over Kvinden, saa er det jo klart, at Bestræbelserne for Kvindens Ligeberettigelse med Manden er ugudelige, ukristelige. Da maa alle kristne sammen med Hr. P. kæmpe mod disse Bestræbelser. Men der er et Men ved det Resultat, Hr. P. kommer til.

Herren sagde ikke blot til Kvinden: Med Smerte skal du føde dine Børn, og din Mand skal herske over dig. — Han sagde ogsaa til Manden: Jorden skal være forbandet for din Skyld; med Kummer skal du nære dig af den, Torne og Tidsler skal den bære dig.

Er det ene Ord en Lov, *Guds egen Ordning*, saa maa det andet jo ogsaa være det; der kan ikke i saa Henseende gøres nogen Forskel. Hver Gang Landmanden arbejder paa at undgaa en Høst af Torne og Tidsler — og der er heldigvis mange, som gør dette med Held — da arbejder han altsaa *imod* »Guds egen Ordning« og »Lov«, arbejder paa at omstøde eller ophæve den. Dette er da en Ugudelighed lige saa slem som den førnævnte.

Ja, Resultater som Hr. Petersens drager lojerlige Konsekvenser efter sig, intet Under derfor, at han er enig med Paulus i, at »det er Skam for en Hustru at tale i en Forsamling«, selv om det kun er et Spørgsmaal, hun vil stille. Udtalelser om Sløret og Klippingen af Haaret vil han dog ikke have til at gælde i deres rent bogstavelige Betydning.

Grundlaget for den hele Tankegang i Artiklerne er Herrens Ord til Adam og Eva efter Syndefaldet, men — for Konsekvensernes Skyld gaar det næppe an at opfatte dem som en Lov. Opfatter vi dem derimod som en Udtalelse om, hvilke *Følger* Syndefaldet vil have for Menneskets Jordeliv, saa behøver vi ikke at frygte for Konsekvenserne. Da vil Herrens Ord om Mandens Forhold til Kvinden sige dette: Som Syndens Træl vil Manden, dreven af Egoisme, bruge den stærkeres »Ret« og herske over Kvinden; og dette er det en god Gærning at modarbejde. Det er fuldt ud kristeligt at sige til Manden: Vil du være »den første¹⁾ i Rang«, saa vær Kvindens Træl; men dette sidste forlanger Kvinden ikke; hun forlanger blot Ligeberettigelsen med Manden.

Lønkamp iblandt Kvinder.

Allerede i September Maaned begyndte Tobaksarbejderne en Lønkamp, som endnu ikke er endt, men som for Kvindesagen har bragt et smukt Resultat. Kvinderne har i denne Strejke ikke vist mindre Udholdenhed end Mændene.

Tobaksarbejderne tæller her i København 1000 Kvinder og 500 Mænd, gennemgaaende meget oplyste Arbejdere, som er sig bevidst, hvad Kampen gælder. Fagforeningen er en af de ældste her i Landet, og ledes af praktisk dygtige Mænd, der under nuværende Strejke har udfoldet en utrættelig Energi, som er beundringsværdig. Der er holdt Utaal af Møder baade Dag og Nat, agiteret og forhandlet, skrevet og talt, og Agitation med Løbesedler har kostet flere Medlemmer Sammenstød med Politiet.

De største Firmaer gik strax ind paa Arbejdernes Fordringer, som selv hos Arbejdsgiverne fandtes berettigede, men der findes jo altid nogle, som indtager Storproduktionens fornærmede Miner og som hellere selv vil lide store Tab end være med til at give en fattig Kvinde 1 Krone mere i Løn om Ugen. Kvinderne skal lære Nøjsomhed.

Der tales undertiden spottende om Kvindesagen naar det gælder Arbejderspørgsmaalet, som om Bestræbelserne for Kvindernes Oplysning om sociale Spørgsmaal var ørkesløst og spildt Arbejde, medens det netop viser sig, at jo højere Kvinder staar i Dannelsen, jo bedre forstaar de deres Stilling, naar Lønkamp og andre Forviklinger finder Sted paa Arbejdsmarkedet.

Lige Løn for samme Arbejde som Manden er Hovedfordringen i Kvindesagens Program, men derfor lader vi ikke haant om Kvindens Kamp for *Valgret, forstandig Klædedragt og social Ligestilling*. Vi agte og ære de Mænd, der ved deres Ihærdighed tiltvinger sig og sine Medarbejdere højere i Lønforhold saa berettigede som Tobaksarbejdernes, men vi forlanger af de samme Mænd, at staar Kvinderne sammen med Mændene i Offervillighed og ubrodelig Sammenhold, da bør ogsaa Kvinderne have samme direkte Indflydelse paa Ledelsen, hvis de besidder Dygtighed dertil.

Det er ikke mindre Mandens Vel, Lønspørgsmaalet gælder, ti underbyder hun Manden, sættes han udenfor Arbejdet.

Endnu er 150 kvindelige Arbejdere ledige, saa der er Brug for al den pekuniære Støtte, der kan ydes.

Bidrag modtages i Rømersgade 22.

Bemærkninger fra Landet til L. N.

Enhver Sag kan ses fra to Sider. Jeg kender ikke det mindste til de københavnske Arbejderfamiljers Levevis, men naar L. N. mener, at Kvindernes Svar paa Lovforslaget om Sukkertoldens Ophævelse »ikke vil være tvivlsomt,« men at »vi vil hjælpe til at skabe en offentlig Mening mod Lovforslaget,« saa maa jeg bede L. N. kun at tage Ordet for de køben-

¹⁾ Udhævelsen af mig.

S. N. M.

¹⁾ Udhævelsen af mig.

S. N. M.